

[Hartvig Frisch.]

„Der sker det, hvis den falder, at saa er Vejen banet for noget bedre. Noget, der virkelig kan bygges et Folkestyre paa, som kan holde.“

Se, jeg maa sige om denne Betragtning, at det er jo mere end en ren Polemik mod et Forslag, man ikke kan lide. Det er simpelt hen en Vildledning af Befolkningen ved den Afstemning, der forestaar. Det maa jo nemlig staa alle klart, at de, der enten ved at stemme nej eller ved at blive hjemme bidrager til, at den nye Grundlov falder, de bidrager ikke, saadan som der her staa, til at bane Vejen for noget som helst, de bidrager til at slaa en Port i for det, det store Flertal af de andre Partier gennem langvarige Forhandlinger nu er naaet til at kunne byde det danske Folk.

Jeg har villet gøre disse Bemærkninger, fordi det forekommer mig vigtigt, at hele den danske Befolkning er klar over, at det, der skal ske ved Folkeafstemningen, er, at der skal træffes et Valg mellem den her foreslaaede nye Grundlov og saa den gamle Grundlov, hvis Virkninger vi jo gennem lange Tider har kendt, hvis uheldige Sider vi igennem mange Aar har maattet døje med. Resultatet bliver uvægerligt, hvis det danske Folk gør det, som Venstre tilraader, at man ved at slaa denne Port i i Virkeligheden for en Tid, som i hvert Fald ingen af os kan spaa om, tvinger det danske Folk til at fortsætte med denne Forhandling om de uheldige Sider, som vi kender ved den nuværende Grundlov.

Derfor skal jeg nu slutte med at anbefale dette høje Tings Medlemmer, at de stemmer for det her forelagte Forslag, og med, som jeg sagde ved den første Behandling af denne Sag, at udtrykke mit Ønske om, at Folkeafstemningen maa blive en Festdag for det danske Folk, og at det danske Folk maa vise sin Forstaaelse af, at det ved at gennemføre denne Grundlov fortsætter det, der har været den danske Linie, at de dermed i en Tid, hvor der er Uro og Vanskeligheder Verden over, viser Verden, at vi her i Danmark gør vor Gerning og vor Dont og arbejder videre paa den Frihedslovgivning og dermed skaber den Ramme om Fremtidens Frihedslovgivning, som nu engang er og i den Tid, Folkestyret har hersket, har været det karakteristiske netop for det danske Folk.

Brorsen: Ved Begyndelsen — jeg tror, det var ved det første Møde til Behandlingerne af Grundlovsspørgsmaalet — fandt jeg Anledning til at udtale, at Grundloven var Rammen om vort politiske Liv, men

heller ikke mere. Det afgørende er, hvorledes Livet udfolder sig hos det paagældende Folk, og hvorledes det politiske Liv er hos dette Folk, men dermed være naturligvis ikke sagt, at det at beskæftige sig med Grundloven ikke er noget politisk meget vigtigt. Det er selvsagt overhovedet den vigtigste Lov, vi har til Behandling her paa Rigsdagen, og derfor er det ogsaa en bydende Nødvendighed, at vi, naar vi foretager Ændringer i Grundloven, saa meget nøje overvejer hver eneste Linie og hver eneste Paragraf, der findes i et saadant Grundlovsforslag.

Vi har jo fra Venstres Side haft Lejlighed til ved flere af de Behandlinger, vi har haft her paa Rigsdagen, at gøre opmærksom paa, at den nye Grundlov har meget store Mangler, saa store Mangler, at vi fra vor Side ikke vil kunne give den vor Stemme. Vi har paavist, at enkelte af de vigtigste Paragraffer er meget vagt og uheldigt affattede, men efter den Kritik, vi har øvet, har vi saa tit mødt det Svar fra vore Modstandere: Ja, men den Paragraf, I taler om, er jo ikke daarligere affattet end den tilsvarende Paragraf i den nuværende Grundlov. Det er efter min Mening et ualmindelig spinkelt Argument. Det afgørende er naturligvis, naar man skal til at revidere Landets Grundlov, at man saa drager Lære af de Erfaringer, man har høstet i Aarene, der er gaaet, hvor vi har levet under denne Grundlov.

Der er, som sagt, nogle af de vigtigste Paragraffer i den nye Grundlov, som har faaet en Affattelse, som vi fra vor Side ikke kan billige, og derfor kan vi ikke medvirke til den nye Grundlovs Vedtagelse. Grundloven er jo et Frihedsbrev til den enkelte Borger. Han maa kunne kræve sin Ret, selv om han staa ganske ene. Jeg tænker i denne Forbindelse f. Eks. paa Retten til Arbejde, og jeg mener rigtignok, at efter de Erfaringer, vi har gjort under den nuværende Grundlov, har der været god Mening i — og vi har forsøgt paa det fra vor Side — at ændre Bestemmelserne paa en saadan Maade, at netop den enkelte kunde have sin soleklare Ret over for hele Samfundet, Forvaltningsmyndighederne og de politiske Magthavere.

Det samme gælder en Paragraf som den vedrørende Ejendomsretten. Jeg har haft Lejlighed til at citere, hvad en Autoritet som Professor i Jura ved Københavns Universitet Poul Andersen har sagt, at det kan blive skæbnesvangert for det parlamentariske Styre, naar stedse flere og flere Samfundsborgere stilles i et konkret Af-